

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กองบรรณาธิการ. "ช่างไทยในยุคโลกาวัตตร วัฏจักรสุดท้ายที่ปลายวิวัฒนาการชีวิต".

สยามอารยะ ปี 2 ฉบับที่ 18 (มิถุนายน 2537) : 39-49.

——. "ช่างในสยาม ก่อนถึงปลายทางวิวัฒนาการชีวิต". สยามอารยะ ปี 2 ฉบับ 15 (มีนาคม 237) : 31-56.

——. "ชีวิตศิลปินช่างไทย" สารคดี (กรกฎาคม 2537) : 56-84.

——. "วิวัฒนาการทางสายพันธุ์อันยาวนาน" สยามอารยะ ปี 2 ฉบับ 18 (มิถุนายน 2537) : 37-38.

กาญจนา นิมมานเหมินทร์. คำบรรยายกฎหมายสิ่งแวดล้อม กรุงเทพมหานคร : แผนกตำรา
คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, มปป.

โรกเมท ทองภิญโญ. การใช้กฎหมายในการป้องกันและแก้ไขมลพิษจากโรงงานอุตสาหกรรม.
วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.

คุ้มครองสัตว์ป่าและพรรณพืชฯ, มูลนิธิ. โครงการอนุรักษ์ช้างเพื่อนคู่ป่า. กรุงเทพมหานคร :
มูลนิธิคุ้มครองสัตว์ป่าและพรรณพืชแห่งประเทศไทย, 2537.

——. "สรุปความสืบหน้าการศึกษาเกี่ยวกับช้างเขาใหญ่". เอกสารสรุปผลการศึกษา
วิจัยของมูลนิธิคุ้มครองสัตว์ป่าและพรรณพืชแห่งประเทศไทย (สิงหาคม 2536)

จิตติ ดิงศักดิ์. คำอธิบายประมวลกฎหมายอาญา ภาค 2 ตอน 2 และภาค 3 กรุงเทพ
มหานคร : สำนักอบรมและศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา, 2531.

——. "หลักวิชาชีพนักกฎหมาย" บทคัดย่อ เล่ม 34 ตอน 3 (2502) : 392-395.

จิตรารัตน์ วันสพงค์. "ทองพูนไปกรุงเทพ" สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ ปี 37 ฉบับ 3
(พฤศจิกายน-ธันวาคม 2537) : 43-48.

เจริญ คัมภีรภาพ. "แนวทางกฎหมายในการอนุรักษ์ การใช้และการพัฒนาความหลากหลาย
ทางชีวภาพในประเทศไทย" วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2537.

- ฉลาดชาย รमितานนท์. "การจัดการทรัพยากรในระบอบประชาธิปไตย" กรุงเทพธุรกิจ
(5 กรกฎาคม 2537) : 3.
- ชวาล ทัททิกรณ์. บัญญัติกฎหมายเพื่อการอนุรักษ์ช้างในประเทศไทย รหัสสาร (สิงหาคม 2537)
: 14-18.
- ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒน์สานต์. "การยกร่างกฎหมาย" วารสารปกครอง เล่ม 7 ตอน 1
(เมษายน 2531) : 1-39.
- "ช้างกับวันนี้ที่คงอยู่" VISION. 900 (2537) : 12-20.
- "ช้าง วิถีชีวิตกลางป่าร้าง" สารคดี ปีที่ 7 ฉบับ 77 (กรกฎาคม 2534) : 79-88.
- "ช้าง วิวัฒนาการที่ยิ่งใหญ่" Afterwork Magazine ปี 4 ฉบับ 48 (กรกฎาคม 2537):
131-137.
- ชิน ศรีสวัสดิ์. หมู่บ้านช้างสุรินทร์ สุรินทร์ : วิทยาลัยครูสุรินทร์, 2535.
- ชุตินพงศ์ สมทรัพย์. "ปัญหาและแนวทางเกี่ยวกับการปฏิบัติตามอนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่าง
ประเทศซึ่งชนิดของสัตว์ป่าและพืชป่าที่ใกล้จะสูญพันธุ์ในประเทศไทย". วิทยานิพนธ์
นิติศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535
- คณียศ ศรีลัมพ์. "คำทศแทนนกรณีสัตว์แควดล้อมเป็นพืช". วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.
- ดุสิต พงนิชวัฒน์, ผ่อง เล่งอี่ และศรีราชา เจริญพานิช. "กฎหมายเกี่ยวกับการอนุรักษ์
ป่าไม้และสัตว์ป่า" หน้าที่ 4 กฎหมายสิ่งแวดล้อม หน้าที่ 1-17. กรุงเทพ
มหานคร : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2533.
- ทวี หนูทอง. การจัดการทรัพยากรสัตว์ป่า กรุงเทพมหานคร : กองอนุรักษ์สัตว์ป่า
กรมป่าไม้, 2525.
- นาท ตันต์วิรุฬห์. "ปัญหาทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมกับความมั่นคงของชาติ" ในสรุปผลการ
สัมมนาเรื่อง ปัญหาทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมกับความมั่นคงของชาติ (13-16
ธันวาคม 2521)
- นิเวศวิทยา, ชมรม, มหาวิทยาลัยมหิดล. "ช้าง" ใน สัตว์สวยป่างาม กรุงเทพมหานคร :
โรเดียนส์, 2518.
- บัญญัติ สุชีวะ. กฎหมายลักษณะทรัพย์ กรุงเทพมหานคร : เนติบัณฑิตยสภา, 2530.

- บัณฑิต จุฬาสัยและอรวรรณ ศิริรัตน์ศิริยะ. สภาวะแวดล้อมของเรา กรุงเทพมหานคร : สถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522.
- บุญส่ง เลชะกุล. อนุสรณ์งานพระราชทานเพลิงศพนายแพทย์บุญส่ง เลชะกุล, 6 มิถุนายน 2525.
- บุญเลิศ อังศิริจินดา. อนุสรณ์งานพระราชทานเพลิงศพ คุณบุญเลิศ อังศิริจินดา, 2536.
- ปานเทพ รัตนากร. "สัตว์แพทย์กับช้าง" เอกสารประกอบการสัมมนาเรื่องอนาคตช้างไทย: บทเรียนจากอันนี้ ณ.RECOFTC มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วันที่ 22 มกราคม 2537:23-24.
- พันส ทศนิยานนท์. ธวัชชัย บุญะโชติ และกมลทิพย์ คติการ. "หลักพื้นฐานเกี่ยวกับกฎหมายสิ่งแวดล้อม" หน้าที่ 3 กฎหมายสิ่งแวดล้อม หน้าที่ 1-7. กรุงเทพฯ มหานคร : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2533,90-138.
- ปลาดีชัย สิทธิชัยกิจ. ดัชนีชื่ออันนี้ กรุงเทพมหานคร : ธนบรรณ, 2537.
- พิเชษฐ เมลาสนนท์. "บทบาทของกฎหมายในการควบคุมและจัดระเบียบสิ่งแวดล้อม" หน้าที่ 2 กฎหมายสิ่งแวดล้อม หน้าที่ 1-7. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2533, 54-87.
- พิทยา หอมไกรลาส. "การตายของควาแม่และลูก" เอกสารประกอบการสัมมนา เรื่อง อนาคตช้างไทย:บทเรียนจากอันนี้ ณ.RECOFTC มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วันที่ 22 มกราคม 2537:14-15.
- พิสิษฐ์ ณ.พัทลุง. "ช้างไทย" เอกสารประกอบการสัมมนา เรื่อง อนาคตช้างไทย:บทเรียนจากอันนี้ ณ.RECOFTC มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วันที่ 22 มกราคม 2537:4.
- โรคนิน พลกุล. ปัญหาและข้อคิดบางเรื่องจากรัฐธรรมนูญไทย. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์การพิมพ์พลชัย, 2529.
- มนัส สุวรรณ. นิเวศวิทยากับการพัฒนาเศรษฐกิจ. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์ , 2535.
- มัลลิกา มนต์เสถียร. "ปัญหาการใช้กฎหมายในการบุกรุกป่าสงวน" วิทยานิพนธ์นิติศาสตร์ มหามบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537)
- มัทนา ศรีกระจ่าง. "วิกฤตช้างไทย," ท่องเที่ยวธรรมชาติ ปี 1 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม 2537) :90-97.

- ระคม สรรพพันธุ์. "ความผูกพันของช้างกับคนเลี้ยงช้าง" มติชน (26 กันยายน 2537) ; 23.
- เรณี ศิลปวุฒิ. "การวิเคราะห์กฎหมายเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นพิษจากการพัฒนา
อุตสาหกรรมหลัก : ศึกษากรณีโครงการพัฒนาฝั่งทะเลตะวันออก. วิทยานิพนธ์
นิติศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.
- โรเบิร์ต จอห์น โคเบียส. "ช้างป่าบนเขาใหญ่และโอกาสการอยู่รอด" อศท.; 56-57.
"ล้มช้างกลางป่าภูพาน" ข่าวสด (28 มิถุนายน 2536); 27.
- วิฑิต มั่นตราภรณ์. "สิทธิมนุษยชนแสงสว่างจากความชุ่มฉ่ำ" วารสารกฎหมาย ปี 11 ฉบับ
2 (2533) ; 125-147.
- วิษณุ เครืองาม. กฎหมายรัฐธรรมนูญ. กรุงเทพมหานคร : นิติบรรณาการ, 2530.
_____. "การใช้กฎหมายและหลักการตีความหมาย" หน่วยที่ 6 ความรู้เบื้องต้นกฎหมายทั่วไป
หน่วยที่ 1-8 กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2533 ; 251-287.
_____. "กฎหมายกับสภาพบังคับ" หน่วยที่ 4 กฎหมายกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม หน่วยที่
1-7 กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2528; 170-241.
_____. "ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับกฎหมายมหาชน" หน่วยที่ 1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมาย
มหาชน หน่วยที่ 1-7 กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2534;
1-41.
- วงวิญญ์ นนทิกาล. "ช้างป่าสลักพระก่อนจะเหลือเพียงต๋านาน" ป่าและทะเล (มพป.) ; 42-53.
- วิจิตร ขำหุ้ง. "ยถากรรม คนเลี้ยงช้าง สัตว์ป่ากามนุษย์ทุกขัยาก" กรุงเทพธุรกิจ (5
พฤศจิกายน 2537); 1-2.
- วชิระ บุญห้อง. "หมู่บ้านช้าง ความยากลำบากที่จะดำรงอยู่" มติชน (10 กันยายน 2537)
; 28.
- ศักดิ์ ปิกรม. "ย้อนรอยเส้นทางโรคนาฏกรรมที่เขวนรก" ป่าและทะเล (กันยายน 2535);
42-51.
- ศิริ ผาสุก, อัจฉรา ภาณุรัตน์ และ เจริญจิต ศรีบุญนาค. สุรินทร์ มรดกโลกทางวัฒนธรรมใน
ประเทศไทย กรุงเทพมหานคร : เอสแอนด์จีกราฟิค, 2536.
- ศุภวิทย์ เปี่ยมพงษ์สานต์. "ปัญหาสิ่งแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อโลก" หน่วยที่ 1 กฎหมายสิ่งแวดล้อม
หน่วยที่ 1-7 กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2533; 1-51.

- สมชาติ มณีโชติ. "ช่างานพุทธศาสนา" สยามอารยะ ปี 2 ฉบับ 16 (เมษายน 2537)
;29-40.
- _____ . "ช่างานเครื่องราชอิสริยาภรณ์" สยามอารยะ ปี 2 ฉบับ 16 (เมษายน 2537)
;41-42.
- สมยศ เชื้อไทย. หลักกฎหมายมหาชนเบื้องต้น (สรุปวิชากฎหมาย) กรุงเทพมหานคร : สำนัก
พิมพ์วิญญูชน, 2536.
- สมัย สุทธิธรรม. คนคล่องข้าง กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, 2537.
- "สัตว์ป่า" โลกสีเขียว (มีนาคม 2537) ;81.
- สายพิณ. "งาช้าง ความงามบนรอยเลือด" เพื่อนข้าง ปี 1 ฉบับ 3 (ตุลาคม-ธันวาคม
2537);18-19.
- _____ . "ชีวิตควาญช้าง" เพื่อนข้าง ปี 1 ฉบับ 3 (ตุลาคม-ธันวาคม 2537);4-7.
- สิทธิเดช มหาสาวิงกุล. "พลายมงคลผู้อาภัพ" เพื่อนข้าง ปี 1 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม-กันยายน
2537) ;20-22.
- สีฟ้า ละอองและดวงรัตน์ โพรธีเที่ยง. การตรวจพิสูจน์งาช้างโบราณและงาช้างปัจจุบัน
(เอกสารสรุปผลการวิจัย) ส่วนวิจัยสัตว์ป่า สำนักวิชาการป่าไม้ กรมป่าไม้
หน้า 79-83.
- สีบ นาคะเสถียร, มูลนิธิ. เอกสารประกอบการสัมมนาเรื่อง "อนาคตช้างไทยบทเรียนจากอินเดีย"
ณ. RECOFTC คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วันที่ 22 มกราคม 2537.
- สีบ นาคะเสถียร, มูลนิธิ. เอกสารประกอบการสัมมนาเรื่อง "อนาคตช้างไทยบทเรียนจากอินเดีย"
ครั้งที่ 2 ณ. ศูนย์ฝึกอบรมวนศาสตร์ชุมชนแห่งภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก คณะวนศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2537.
- สุทธิลักษณ์ อัทธน์วงศ์. ช้างไทย กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มติชน, 2537.
- สุเทพ เขาวลิต. สวัสดิการสังคม กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, 2527.
- สุนีย์ มัลลิกะมาลย์, เสถียร รุจิระวิช, วินัย สมบูรณ์ และชนพรพรณ สุนทรระ. รายงานผลการ
วิจัย เรื่อง "การศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งกองทุนทดแทนความเสียหายต่อสุขภาพ
จากมลพิษ" คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยร่วมกับสถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมูลนิธิญี่ปุ่น , สิงหาคม 2531.

- สุภัตรา สุภาพ. สังคมวิทยา กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช , 2531.
- สมาลี พิจิตรานุกูล. นิเวศวิทยา ตรา-เอกสารวิจัย ฉบับที่ 44 ภาควิชาพัฒนาตาราและเอกสาร
วิชาการ หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การ
ศาสนา, 2532.
- สุรจิต จามรमान. "ข้าง ซ้าง ซ้าง" อศท. ปี 33 (5 ธันวาคม 2537) ;64-73.
- เสนีย์ บรรารมช. กฎหมายลักษณะทรัพย์ กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช , 2521.
- หยุด แสงอุทัย. ความรู้เบื้องต้นกฎหมายทั่วไป กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์, 2527.
- อมรรัตน์ หมุดทอง. "ละเมิดสิทธิชีวิตสัตว์ วิถีโรคที่คนคาดไม่ถึง" กรุงเทพธุรกิจ (20 กุมภาพันธ์
2537) ;1-2.
- อรทัย อุไรเสถียรกุล. "ที่ดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน" วิทยานพนธ์นิติศาสตร์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2526.

สัมภาษณ์

- โรชโรดา ชาลวาลา. เลขานุการมูลนิธิเพื่อนช้าง . 15 กุมภาพันธ์ 2538.
- ปรีชา พวงคำ. ผู้รับผิดชอบโครงการศูนย์อนุรักษ์ช้างไทย ฝ่ายอุตสาหกรรมป่าไม้ ภาคเหนือ
องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้. 13 ธันวาคม 2537.
- สิทธิเดช มหาวิงสากุล. หัวหน้างานสัตวแพทย์ ฝ่ายอุตสาหกรรมป่าไม้ ภาคเหนือ องค์การ
อุตสาหกรรมป่าไม้. 13 ธันวาคม 2537.
- อุดม ต้นวัฒนาธนากุล. เจ้าหน้าที่บริหารงานป่าไม้ 6. 21 มีนาคม 2538.

ภาษาอังกฤษ

- Cythia Moss. Elephant memories:Thirteen Years in the life of an
Elephant Family.New York: William Morrow and Company ,1988.
- R. Sukumar. The Asian Elephant : Ecology and Managemant. Cambridge:
Cambridge University Press ,1989.

ภาคผนวก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ช้างป่า

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ประเด็นปัญหา	พระราชบัญญัติสงวนและ คุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2535 (มาตรา)	พระราชบัญญัติอุทยาน แห่งชาติ พ.ศ. 2504 (มาตรา)	พระราชบัญญัติ สำหรับรักษาสัตว์ป่า (มาตรา)	อนุสัญญาไซเตส (ข้อ)
1. ชีวิตว่างกาธ				
1.1 การห้ามล่า	4, 6, 16, 47, 7, 41, 42, 45, 22	16(3), 16(15), 20, 24, 27	18, 19, 20	-
1.2 การห้ามครอบครอง	4, 17, 19, 45, 47, 61, 43	-	-	-
1.3 การห้ามค้า	4, 20, 17, 45, 47	-	-	-
2. ปัจจัยในการดำรงชีวิต				
2.1 การจัดตั้งและเพิกถอน เขตที่อยู่	33, 34, 42	7	-	-
2.2 การห้ามบุคคลทั่วไป มิให้เข้าไปในเขตที่อยู่	25, 56, 45, 37	8, 17, 20, 18	-	-
2.3 การห้ามกระทำการ อย่างใดอย่างหนึ่ง	38, 54, 45, 42	16, 27, 28, 20, 21, 22	-	-
2.4 การบำรุงรักษา ปัจจัยในการดำรงอยู่	38, 2, 42	19	-	-
3. การใช้ประโยชน์จากช้าง				
3.1 การอนุญาตให้จับ ช้างป่า	-	-	6-11, 13-17, 22, 23	-
3.2 การใช้ประโยชน์โดยตรง จากช้างคาม พ.ร.บ. สงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า	4, 18, 17, 48	-	-	-
4. มาตรการอื่น ๆ	4, 24, 23, 27, 28 18(1), 47, 48	-	-	1, 3, 6, 7, 8, 10

ข้างล่าง

ประเภท	ประมวลกฎหมาย แห่งและพาณิชย์	ประมวลกฎหมาย อาญา	ประมวลกฎหมาย ที่ดิน	ประมวลกฎหมาย โรดระขาดสัตว์ พ.ศ. 2499	พระราชบัญญัติ สัตว์พาหนะ พ.ศ. 2482	พระราชบัญญัติ จราจร พ.ศ. 2464	พระราชบัญญัติรักษาความสะอาด และความเป็นระเบียบเรียบร้อย ของบ้านเมือง พ.ศ. 2535	อนุสัญญา ไซเตส
1. วิศวกร่างกาย	1336	381	-	4, 21, 23, 24	-	-	-	-
2. ปัจจัยในการดำรงอยู่								
2.1 สถานที่อยู่อาศัย	-	-	-	-	-	-	-	-
2.2 แหล่งอาหาร	1304, 1305, 1306 1037, 150	-	-	-	-	-	-	-
2.3 การรักษาสุขภาพ	-	-	4, 8-20, 39, 40 42, 43	-	-	-	-	-
3. การใช้ประโยชน์	-	382	-	-	-	-	-	-
4. การจัดระเบียบ								
4.1 การกำหนด หน้าที่ในการ จดทะเบียน	1302, 1299, 1300 1301	-	-	-	4, 8-16, 20, 21, 24, 27, 28, 29, 30	-	-	-
4.2 การควบคุมช้าง	-	377, 394, 395	-	-	21, 30	-	-	-
4.3 การเคลื่อนย้าย	-	-	-	8, 31, 32, 34, 35, 36, 39	17, 19, 28	111, 112, 113 148, 150	2, 14, 52, 44, 22, 54, 27, 28 13, 32, 33, 46, 47, 48	1, 3, 6, 7, 8, 10

ประวัติผู้เขียน

นางสาวนัทมน คงเจริญ สำเร็จการศึกษานิติศาสตรบัณฑิต จากคณะนิติศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อ พ.ศ. 2532 และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรนิติมหาศาสตรบัณฑิต
ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อ พ.ศ. 2533

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย